

залізничного транспорту має достатньо високе значення. Така висока плінність кадрів позначається на продуктивності праці, заважає створювати ефективно працюючу команду, негативно впливає на корпоративну культуру підприємств залізничного транспорту. Причому адміністративний штат при цьому тільки зростає, на бригаду з двох електромеханіків приходиться вісім приймальників. Виходячи з цього необхідно шукати інші шляхи подолання такого стану галузі, а саме це: зміна стратегії та удосконалення структури управління; раціоналізація штату галузі; раціональне використання ресурсів; грамотна фінансова політика; пошук нових технологій; зменшення собівартості продукції. В умовах реформування залізничного транспорту, враховуючи істотні зміни які вже відбулись, тому, наперед є актуальним зміна стратегії та структури управління галуззю. Виникає питання яким чином та з використанням яких економічних методів проводити реорганізацію управління залізничної галузі.

Реорганізація структури управління залізничним транспортом потребує цілеспрямованої адаптації до сучасних правил ринкової гри. Сучасна концепція удосконалення структури управління залізничним транспортом повинна бути спрямована на ліквідацію багаторівневої ієрархії, шляхом усунення паралелізму в управлінні залізничним транспортом, ліквідуючи сегменти виробничо-збутової сфери галузі, та концентруючи свою увагу на формуванні центрів прибутку залізничного транспорту.

Отже, вибір оптимальної системи управління залізничного транспорту залежить від глибини аналізу і оцінки динаміки господарської ситуації в ході прийняття рішень по зміні організаційно-економічного механізму та з урахуванням результатів використаних економічних методів при визначених умовах, його функціонування у максимально можливому реальному масштабі часу в рамках функціонування автоматизованих систем управління та використання економіко-математичних методів і моделей. Однак, враховуючи особливості при виборі системи управління не треба забувати про трудовий потенціал, тому що саме мотивовані та задоволені умовами праці працівники, зможуть налагодити чітку злагоджену роботу залізничного транспорту. Звичайно, у цьому випадку необхідний кваліфікований керівник який зможе на професійному рівні корегувати, дисциплінувати, створювати задовільний психологічний клімат, а також морально та матеріально мотивувати трудовий колектив. Дані зміни сприятимуть формуванню більш ефективних господарських рішень, вдосконаленню діяльності галузі, підвищенню продуктивності праці та конкурентоспроможності залізничного транспорту в цілому.

УДК 332.025.12.001.76

КОНЦЕПЦІЯ РОЗРОБКИ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО ТА РИНКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Дейнека О.Г., д.е.н., професор (УкрДАЗТ)

Проведення структурних перетворень в економіці України не є можливим без урахування світового досвіду та тенденцій міжнародного розподілу праці. Для більшості науково містких галузей цивільної промисловості технологічна деградація стала практично невідвратною. Нажаль скрутне становище відбувається у галузях промисловості, які мають визначити економічне зростання. В цілому динаміка скорочення промислового виробництва свідчить про наявність структурних диспропорцій у промисловості. Вже сьогодні галузева структура української економіки більш схожа на економіку колоніального типу, що характеризується орієнтацією на ввезення із-за кордонів готової продукції та експортом сировини.

Нажаль, не відбуваються позитивні зміни і в інвестиційній політиці щодо формування майбутньої структури промисловості. Держава досі не визначилась з пріоритетами розвитку базових галузей економіки, що коштувало агропромислому комплексу повним розвалом. Внаслідок відмови держави від фінансової підтримки базових галузей, що визначають науково-технічний прогрес в економіці, виникли цінові диспропорції. Тому, інновації - це необхідна умова розвитку виробництва, підвищення якості і кількості продукції, появи нових товарів і послуг. Як відомо, в ринкових умовах інновації мають охоплювати всю економіку включаючи продуктивні сили (засоби виробництва, навчання працівників) і виробничі відносини (форми і методи управління, поділу, спеціалізації і кооперації праці).

Інноваційна активність на макрорівні обумовлена економічним і науково-технічним потенціалом країни, духовним станом суспільства, його спроможністю сформулювати національно інноваційну доктрину, стратегію науково-технічного розвитку, визначити напрямки і форми інноваційної політики і форми інноваційної політики, сконцентрувати ресурси на її реалізацію.

Структурна політика України має бути розроблена у рамках загальної програми виходу економіки країни з кризи. Вона базується на наступних концептуальних засадах:

- державі доцільно ретельно регулювати структуру ВВП, галузеву структуру, макропропорції. Метою стратегічних змін в економіці має бути її ефективність і зростання динамічності;
- доцільно забезпечити гнучке сполучення ринкових та протекціоністських заходів;
- на обсяги виробництва і на його технічний і

якісний рівень негативно впливає диктат. Тому, державою не мають заохочуватися горизонтальні злиття, які підсилюють монополістичні тенденції;

- нажал, державні структури і, насамперед, уряд виявляють майже повну байдужість до науки і освіти. Сьогодні вкрай необхідно переглянути відносини з наукою, надати їй фінансової, організаційної та суспільної підтримки;

- у короткий термін доцільно створити правову основу ефективної податкової бази у країні;

- доцільно звернутися до практики розробки перспективних планів і прогнозів розвитку народного господарства на якісно новій основі. У прогнозах і планах розвитку країни на 5-10 років поряд з іншими макропоказниками важливе місце мають зайняти структурні параметри.

УДК 330.131.7

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРЬКИМ РИЗИКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Журавель К.В., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Система управління господарським ризиком на підприємстві повинна забезпечити прийняття раціональних управлінських рішень на основі обґрунтованого вибору заходів щодо нейтралізації ризиків і відповідних до них методів управління господарським ризиком.

В конкретних господарських ситуаціях можуть бути обрані заходи, які передбачають аби ухилення від ризику, або локалізацію, дисипацію чи компенсацію його.

1. Використання методів ухилення від ризиків, які засновані на повній відмові від господарського ризику, надають керівнику підприємства повну гарантію запобігання ризику у всіх його проявах. Суб'єкти господарювання, які додержуються тактики «ухилення від ризику» можуть повністю відмовитись від ненадійних клієнтів (партнерів), від впровадження інновацій, здійснити страхування можливих господарських ризиків, хеджування, залучити до дії механізми взаємо- та перестраховування, передачі та лімітування ризику, можуть знайти бажаного «гаранта».

2. Методи локалізації господарського ризику базуються на виявленні проблемних підрозділів на підприємстві, які підвладні найбільшому впливу господарських ризиків, з метою виведення їх із складу підприємства. Саме така ціль досягається також при реструктуризації підприємств на основі розукрупнення та при утворенні венчурних підприємств.

3. Методи дисипації ризику базуються на розподілі виявлених факторів господарського ризику між учасниками виробничого процесу і направлені на

зменшення рівня концентрації ризику у окремо взятого виробника.

Основними гнучкими методами дисипації, які можуть успішно використовуватися в системі управління господарським ризиком на підприємстві є: диверсифікація видів діяльності суб'єкта господарювання; розподіл відповідальності між партнерами з виробництва товарів та надання послуг; прийняття ризику «на себе» якщо він несе у собі потенціал можливого прибутку або неминучості; відокремлення розрахунків з партнерами; розширення кола клієнтів (партнерів), або диверсифікація ринків збуту та зон господарювання; збільшення запасів сировини, матеріалів та ін.; диверсифікація інвестиційного портфеля.

4. Методи компенсації ризику пов'язані з утворенням механізму попередження небезпеки на підприємстві. Ці методи є найбільш трудомісткими і потребують виконання великого обсягу попередніх аналітичних робіт. Найбільш ефективними в цій групі методів є: прогнозування зовнішнього середовища (в державі, в регіоні); утворення резервів коштів на підприємстві; об'єднання ризику з іншими учасниками, зацікавленими в успіху спільної справи; моніторинг соціально-економічного середовища; утворення фондів взаємної підтримки; впровадження методів стратегічного планування на підприємстві.

Вибір методів управління господарським ризиком на підприємстві здійснюється адекватно до господарської ситуації, яка на ньому склалася. При цьому прийняття управлінських і з управління господарським ризиком повинно стати єдиною складовою в системі менеджменту підприємства.

УДК 331.108.2

УПРАВЛІНСЬКА КОМАНДА ЯК ОСНОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІН В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Калініченко Л.Л., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

В умовах динамічного зростання, вимушеної реструктуризації, переорієнтації і т.п. – в період змін в організації, одним з ключових чинників її успіху є наявність ефективної управлінської команди, яка здатна вирішувати нові задачі в зовнішньому середовищі і мінімізувати ризики бізнесу. Командна взаємодія відкриває перед організацією безліч нових можливостей при тому ж наборі ресурсів. Такі чинники властиві ефективним командам як – ототожнення членами команди особистої і групової мети та інтересів, відчуття взаємної відповідальності за дії кожного викликають так званий синергетический ефект.

Синергетичний ефект означає, що фізичні та інтелектуальні зусилля одного помножуються на зусилля інших і згуртована команда виявляється в